

2016 - ANUL COȘBUC (XXXII):

Este insultată femeea... cu refrenul „O te budös bocskor”.

«Toate generațiunile azi în viață ale societății noastre culte sunt eșite din “opincă”... Acela care ne atinge la “opincă”, acela ne provoacă.»

Continuăm analiza evenimentelor anului 1884 (din Cluj) făcută de Ioan Slavici în Tribuna nr. 19/8 – 20 mai 1884:

«„Cele ce s’au petrecut la Cluj sunt săvârșite de niște băieți reu nărăviți, manifestațiuni fără de nici o importanță, în tot cazul un lucru, care pe cercurile hotărâtoare maghiare le va fi genând mai mult decât pe noi. Remâne, înse să mai vedem impresiunea, pe care aceste manifestațiuni o vor fi produs în opinia publică maghiară și atitudinea guvernului față cu ele. Ce-i drept, ziarele din Cluj aprobă purtarea tinerilor; ele însă trebuiau să o facă aceasta, dacă nu din alt motiv, pentru-ca să-și acopere gena. Apoi nu vom greși poate, dacă vom susține, că în genere nu în ziarele din Cluj se manifestă spiritul societății maghiare culte.

Căci este o societate maghiară cultă, alcătuită din oameni, care au trăit în lume și se află la acela-și nivel cu toate societățile culte europene. Când vorbim de Maghiari, mai ales pe această parte a lor trebuie s’o avem în vedere, căci ea reprezintă poporul maghiar al unui viitor după părerea noastră foarte apropiat, spiritul ei este acela, care va trebui să străbată mai curend ori mai târziu în toate straturile superioare ale națiunii maghiare.

Și fără îndoială, câtă vreme pretensiunile noastre nu trec peste marginile echității, noi putem să contăm pe spriginul acestei părți culte din poporul maghiar. Căci altfel ea ar ave numai aparențele culturii moderne.

De sigur înse nu trecem peste marginile echității când cerem, ca ferestrele să nu ne fie sparte, ca ușile să nu ne fie scoase din țîțni, ca femeile noastre și copilele noastre să nu fie puse în o situațiune – cel puțin foarte penibilă.

Înțelegem prea bine, că tinerii s’au dus la locuința Părintelui Silași, au spart ferești și au făcut gălăgie: dacă acesta e gustul tinerimii de la universitatea din Cluj, ei! – să-și facă gustul, ca să se resufle și să le treacă superarea.

Părintele Silași e celibe (n.r.: celibatar), nu are dar nici nevastă, nici copii, și tîmbălăul, ce i s’a făcut, este în ochii tuturor oamenilor serioși o onoare pentru d-sa.

În tot cazul înse noi am reprobă în cei mai aspri termini fapta, dacă ceteris paribus ea – ar fi fost severșită de tineri români. Căci nu promite mult o tinerime care manifestă contra cui-va în sec, fără ca se-și espună fie-care dintre cei ce manifestă, dacă nu viața, cel puțin libertatea personală ori pielea sa, ca se vorbim și noi trivial.

Tocmai de aceea nu avea nici manifestațiunea dela “Biasini” nici o noimă.

Este un ton brutal în idea de a surprinde pe niște oameni care-și petrec într’un local public. Într’un oraș cu populațiune maghiară tinerii maghiari n’ar fi trebuit s’o facă aceasta, mai ales când ei erau de trei ori atât de numeroși ca Români.

În tot cazulastă dată nu se poate aplica dictonul maghiar „Három a Magyar”, ci trebuie să-l modificăm în sensul, că „trei Maghiari pe un Român”, într-un oraș unguresc și fără de veste.

Dar să li-o iertăm și aceasta tinerilor maghiari, cu toate că colegilor lor români nu le-am fi iertat-o.

Ceea ce nu le putem ierta nici chiar tinerilor maghiari, sunt scenele, pe care le-au provocat la câte-va case, în care erau femei și copii, și la maiialul dat în folosul scolii dela Gelău (n.r. Gilău), unde femeile și copilele au fost insultate.

Căci este insultată femeia, în auzul căreia se cântă nisce versuri atât de indecente ca cele cu refrenul „O te budös bocskor”.

Opinca, ce-i drept nu are miros plăcut, cuventul însă, care exprimă ceea ce este ca miros neplăcut, e pentru urechea noastră atât de aspru, încât noi l'am socoti foarte moșic pe omul, care nu s'ar sfii se-l rostească în fața unei femei. Opincarul român, chiar nici el nu îl rostesc decât față cu oamenii ce-i sunt confidenți.

Și credem că tinerii dela universitatea din Cluj trebuie se aibă pretenția de a fi cel puțin atât de susceptibili ca opincarul nostru.

Apoi este și un lucru cam riscat, când cine-va se joacă în fața noastră cu „opinca”.

Concetățenii maghiari vor fi sciind, căci au interes se scie, că toate generațiunile azi în viață ale societății noastre culte sunt eșite din „opincă”: „opincă” va să zică – părinții noștrii, acei oameni muncitori și plini de abnegațiune, care și-au dat bucata dela gură și cămașa de pe trup, pentru - ca se se pună prin noi în contact cu societatea europeană; „opincă” va să zică frații noștri, rudele noastre și prietenii de copilărie ai noștri, oamenii săraci, care din sudoarea feței lor au înființat în țara aceasta aproape trei mii de scoli și tot din sudoarea feței lor ne susțin și pe noi, conducătorii așezămintelor lor de cultură.

Acela dar, care ne atinge la „opincă”, acela ne provoacă.

Și toată purtarea tinerimii din Cluj rămâne o reminiscență dintr'un timp semibarbar, dacă ea nu este cum-va parte dintr'un sistem de provocări făcute cu intențiunea a ne impinge fie să ne compromitem, fie să renunțăm.

Atitudinea societății culte maghiare și a guvernului ne vor încredința, dacă este ori nu așa.»

Am fost, ce-i drept, în timpul din urmă adese-ori provocați, credem înse, că aceste provocări aveau numai scopul de a ne descuragia, pentru-ca se fim mai dispuși a renunța la rezistența pasivă.

Acest scop n'a fost înse ajuns.

Suntem feciori de oameni săraci, deci și înșine oameni deprinși cu miseriile vieții și nu sunt între noi decât foarte puțini indivizi doritori de a parveni cât mai curând.

Aceștia nu pot se producă în mijlocul nostru un curent în sensul inclinațiunilor lor personale, ci rămân și mai departe izolați atât față cu poporul, cât și mai ales față cu societatea cultă, care scie mai bine se-i judece.

Cu atât mai vîrtos provocările ar fi zadarnice, dacă ele ar fi avend drept punct de plecare intențiunea de a ne impinge la acte nechibzuite, ceea ce nu voim să credem.»

(va urma)

Marius Halmaghi

Surse on-line:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xxxii-este-insultata-femeea-cu-refrenul-o-te-budos-bocskor-118738.html>

În: *Tribuna*; 07 august 2016.

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xxxii-este-insultata-femeea-cu-refrenul-o-te-budos-bocskor-118738.html in the address bar. The page header includes the Tribuna logo and the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A navigation menu contains categories: Eveniment, Actualitate, Stirile de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area features the article title "2016 - Anul COȘBUC (XXXII): Este insultată femeea ... cu refrenul 'O te budös bocskor'." and social sharing options for Facebook, Twitter, and a generic share button. Below the title, it shows the date "07.08.2016 23:34", "730 vizualizari", and "0 comentarii". A search bar with the placeholder "Cautare" is also visible.